

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

datum 9 december 2022

Betreffende wetsvoorstel:

36200 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2023

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 8 december 2022 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, PVV en Groep Van Haga.

Tegen: PvdD, FVD, JA21, Lid Omtzigt, BBB en BIJ1

Aangenomen amendementen

Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

10 → **88** (Rahimi) over het schrappen van de vrijwillige donatie van ondernemers aan het Ondernemersklankbord

De indieners van dit amendement beogen de vrijwillige donatie van ondernemers (die ongeveer 200 euro bedraagt, afhankelijk van de draagkracht van de ondernemer) aan het Ondernemersklankbord, te schrappen voor 2023. Deze donatie was voor 2020, 2021, 2022 al geschrapt. In 2023 zou deze donatie weer voor ondernemers worden ingevoerd. De indieners van het amendement willen ervoor zorgen dat ondernemers zonder kosten

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de on gecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 9 december 2022

blad 2

gebruik kunnen maken van het OKB, zodat ondernemers kosteloos advies en coaching in kunnen winnen.

De totale kosten hiervoor bedragen 350.000 euro voor 2023. Dit wordt gedekt uit het budget bevorderen ondernemerschap.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga

Artikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaartsgroei

13 → **112** (Amhaouch Rahimi) over een subsidie voor Mijn digitale zaak voor mkb-ondernemers

In 2022 is het Ministerie van EZK een pilot gestart om kleine MKB-ondernemers te helpen met digitalisering: Mijn Digitale Zaak. Met deze subsidie kunnen zij advies inwinnen en/of technologie aanschaffen om hun basis op orde te krijgen op het gebied van digitalisering. De regeling valt onder het Smart Industry beleid en wordt uitgevoerd door RVO. Er is een totaal subsidiebedrag beschikbaar gesteld van € 1,7 miljoen. Dit budget was zeer snel na openstelling overtekend. Aangezien het een pilot betrof, zijn in de begroting 2023 nog geen middelen voor Mijn Digitale Zaak opgenomen. Vanwege het succes van de subsidie, en het belang van digitalisering voor het (brede) MKB, stelt de indiener voor om deze subsidie in 2023 door te trekken en daarvoor € 1.000.000 euro te reserveren in de begroting van EZK. Dekking wordt gevonden in beleidsartikel 2 (bevorderen ondernemerschap).

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV en Groep Van Haga

Diverse artikelen

85 → **87** (Van Strien c.s.) over het verlengen van de Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw

Met dit amendement wordt 2.3 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het verlengen van de Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS) tot de evaluatie van de regeling gereed is. Dit voorkomt dat er een gat valt ten aanzien van de besluitvorming met betrekking tot de evaluatie.

De regeling helpt Nederlandse scheepsbouwers om te verduurzamen. Van belang, want de scheepsbouwsector is uniek, zij kenmerkt zich door de bouw van "one-off"-schepen die op maat worden gemaakt voor één doel. Seriebouwers (auto-industrie/luchtvaart) bouwen op basis van een "prototype". Het verkochte schip is dus eigenlijk nog experimenteel, terwijl het schip wel 25 jaar operationeel moet blijven. Dat neemt grote innovatierisico's met zich mee die voor rekening zijn van de werf. De succesvolle SDS-regeling dekt deze innovatierisico's af en is daarmee geschikter dan generieke subsidieregelingen om innovatie te stimuleren in de maritieme maakindustrie.

De SDS verdwijnt echter per 2023 omdat de evaluatie nog niet klaar is. In de schriftelijk beantwoording gaf de minister aan in de eerste helft van 2023 een evaluatie uit te voeren

datum 9 december 2022

blad 3

naar de SDS regeling. De uitkomsten daarvan zullen met de Kamer worden gedeeld. Er werd om die reden geen (overbruggings)budget uitgetrokken voor de regeling. Echter, door de keuze van EZK om de evaluatie pas heel laat te doen, dreigt er nu een gat in de regeling te vallen.

Terwijl de bedoeling juist was te evalueren en op basis daarvan te kijken of je gaat verlengen. Wat de indieners betreft is het behoorlijk bestuur om de regeling nu wat op te rekken zodat deze doorloopt en dat dan op basis van de evaluatie besloten kan worden om wel/niet te verlengen. Als EZK de evaluatie rap afrondt is een kleine overbrugging maar nodig, vandaar het beoogde budget van 2,3 miljoen. Door dit te regelen, wordt deze sector, die nodig moet verduurzamen, waar kansen voor het bedrijfsleven liggen, waar andere landen honderden miljoenen in steun laten vloeien, nu niet met een gat geconfronteerd.

Voor wat betreft andere regelingen ter verduurzaming, die zijn door het unieke karakter van de scheepsbouwsector niet van toepassing. Er zijn IenW-regelingen voor binnenvaartschepen, maar dat is selectief en op hele specifieke onderwerpen (bijv. een bepaalde soort motor). Dat is bovendien subsidie voor rederijen (de eindgebruikers), niet voor de bouwers. Dat is bovendien niet voor zeescheepvaart en ook niet voor scheepsbouw. Er is op dit moment geen enkele regeling voor scheepsbouw behalve de SDS. SDS stimuleert bovendien een breed palet aan verduurzamingsmogelijkheden (techniekneutraal) waardoor ook nieuwe technologieën de markt kunnen vinden. En juist ook het MKB betrokken is.

Dekking wordt gevonden in het verminderen van de posten 'Bevorderen ondernemerschap', 'Economische ontwikkeling en technologie' op artikel 2 en de pilot voor 'Q4C' en 'SEED / IK' op artikel 3, waarbij het bedrag verdeeld wordt over beide artikelen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, de PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

11 → **84** (Grinwis en Stoffer) over een onderzoek naar Dynamic Tidal Power-energiedammen in zee

Dit amendement beoogt financiering te realiseren voor onderzoek naar de economische haalbaarheid van Dynamic Tidal Power-energiedammen in zee.

Om financiering van dit veelbelovende onderzoek is medio 2021 verzocht in de motie-Grinwis/Stoffer (Kamerstuk 32 813, nr. 793) over onderzoek naar de opbrengst van Dynamic Tidal Power-energiedammen in zee en vervolgonderzoek is toegezegd in de beantwoording van vragen over de uitvoering van deze motie (kenmerk 2022Z17594). Om zeker te stellen dat dit vervolgonderzoek met betrokkenheid van onder meer DTP Netherlands, Deltares en TU Delft snel start en grondig wordt uitgevoerd, voorzien de indieners met dit amendement genoemd onderzoek van de benodigde financiële middelen. De dekking wordt gevonden in beleidsartikel 4, voor 100.000 euro in de post Hernieuwbare Energietransitie (HER+) en voor 100.000 euro in het budget van de Topsector Energie. Het bedrag van € 200.000 is zodanig dat de de-minimisregelgeving geen belemmering zal vormen.

datum 9 december 2022

blad 4

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en Groep Van Haga

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

18 (Romke de Jong c.s.) over heropening van de SVM-regeling voor 'groene boswachters'

Er zijn zoveel keuzes om te maken en subsidies om de ondernemers te helpen om te verduurzamen. Het is dan ook begrijpelijk dat deze ondernemers soms niet goed weten welke investeringen het snelst lonen. Indieners hebben daarom eerder verzocht om ondernemers de mogelijkheid te geven om een verduurzamingscoach in kunnen schakelen. Deze «groene boswachters» helpen de ondernemer om groene keuzes te maken die specifiek voor hun bedrijf lonen. Dit verzoek is vertaald in de Subsidie Verduurzaming MKB (SVM). De SVM is na onjuist gebruik sinds juni 2022 gesloten. Dit amendement verzoekt een spoedige heropening van de SVM, zodat ondernemers kunnen worden begeleid in hun duurzaamheidsambities. Tevens verzoeken de indieners aan de SVM een pilot toe te voegen waarmee ondernemers vrijwillig een kosteloze CO₂-voetafdrukmeting kunnen doen.

Een CO₂-voetafdrukmeting kan ingezet worden als startpunt voor de verduurzamingsstrategie van een bedrijf of organisatie. Met deze meting kan de ondernemer overzichtelijk zien waar de CO₂-uitstoot in diens bedrijf door wordt veroorzaakt en wat de grootste veroorzakers van de uitstoot zijn. Bedrijven kunnen door dit inzicht gerichter investeren waar zij het makkelijkst of snelst CO₂ kunnen besparen in hun onderneming, waarnaar ze naar eigen inzicht een duurzaamheidscoach kunnen inschakelen. Het SVM-budget van 2022 dat niet meer wordt besteed wordt ingezet om de SVM zo spoedig mogelijk in 2023 te heropenen. Om het budget mee te kunnen nemen naar 2023 willen de indieners de onbenutte middelen voor de SVM in 2022 toevoegen aan de SDE-regeling. Hiervoor zullen de indieners een amendement indienen voor de 2e suppletore begroting van EZK die bij Najaarsnota 2022 wordt ingediend. Met dit amendement op de ontwerp-begroting 2023 wordt de SDE-regeling verlaagd, ten gunste van de SVM-regeling.

Aangenomen. Voor: GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA en BBB

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

16 → 17 → 19 → **90** (Kröger en Thijssen) over handhaving en toezicht op de verbreding van de energiebesparingsplicht

Dit amendement regelt dat 5 miljoen euro, vanuit de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie (beleidsartikel 4) wordt verschoven naar «Regeling toezicht energiebesparingsplicht» (beleidsartikel 4). Het kabinet heeft aangekondigd dat de energiebesparingsverplichting wordt uitgebreid naar ETS-bedrijven. Hoewel er middelen

datum 9 december 2022

blad 5

zijn vrijgemaakt voor de omgevingsdiensten om deze verplichting te handhaven, zijn er meer middelen nodig, zeker bij de introductie van deze verplichting voor ETS-bedrijven. Dit amendement regelt dit. Tevens wordt het hierdoor mogelijk om in aanvulling op de omgevingsdiensten een landelijk handhavingsteam in te richten die centraal toezicht houdt op deze verbreding van de energiebesparingsplicht.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD en Lid Omtzigt

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

14 → **89** (Thijssen en Kröger) over een lokale aanpak woningisolatie

Dit amendement haalt 300 miljoen vanuit de begrotingsreserve van de SDE++ regeling en zet het geld in voor verduurzaming op de post lokale aanpak woonisolatie. Gemeenten kunnen dit geld aanvragen. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan de aanpak van woningen met de slechtste energielabels en postcodes waarin het risico op energiearmoede het hoogst is. Zo realiseren we de grootste energiebesparing en helpen we de mensen die dat het hardst nodig hebben. We stellen ook eisen aan de beloning en werkomstandigheden van de uitvoerders, zodat groene banen ook goede banen zijn. De in dit amendement opgenomen wijziging van artikel 4 is bedoeld om door middel van een grootschalig isolatieoffensief echt werk te maken van de steeds verder toenemende energiearmoede in Nederland en van het besparen van energie. Door de oorlog in Oekraïne is energiearmoede enorm toegenomen. De komende jaren blijft er een tekort aan gas, terwijl een prijsplafond over meerdere jaren onbetaalbaar is. TNO heeft in kaart gebracht waar de kans op energiearmoede het hoogst is. Een grootschalig isolatie- en verduurzamingsoffensief met de allerhoogste urgentie in die gebieden kan in de komende jaren veel energiearmoede en kosten besparen. Onder andere VNG, NVDE, Bouwend Nederland en Isolerend Nederland roepen hiertoe op. Recent nog concludeerde de Ombudsman dat juist mensen die het meeste baat kunnen hebben bij de verduurzaming van hun woning dat vaak niet kunnen. Na 2023 wordt structureel extra geld beschikbaar gesteld voor een grootschalig isolatie- en verduurzamingsoffensief.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Omtzigt, BBB en JA21

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

15 → 20 → **91** (Thijssen en Kröger) over ondersteuning van gemeenten in hun lokale aanpak met energiecoaches en energiefixers

Met dit amendement wordt € 3,5 miljoen vanuit de begrotingsreserve van de SDE++ regeling beschikbaar gesteld ter ondersteuning van gemeentes in hun lokale aanpak met energiecoaches en energiefixers. De in dit amendement opgenomen wijziging van artikel 4 is erop gericht om de operationele uitvoeringskracht van de hele keten te versterken. Huishoudens die kampen met (energie)armoede hebben vaak niet de financiële middelen, noch de ruimte in hun hoofd om te investeren in hun woning. Fixbrigades en energiecoaches ontzorgen deze huishoudens en kunnen met kleine ingrepen al gauw 10-

datum 9 december 2022

blad 6

20% energie besparen. Ze hebben bovendien een menselijke maat, wat een gesprek over verdere verduurzaming van woningen vergemakkelijkt. Voor een brede uitrol van energiecoaches en -fixers is deze uitvoeringskracht essentieel. Om te voorkomen dat alle gemeentes zelf het wiel moeten uitvinden, en om ervoor te zorgen dat uitvoerende partijen eenvoudig kunnen intekenen op aanbestedingen kan een coördinerende instantie helpen. Concreet kan deze instantie gemeentes ontzorgen, uitvoerders begeleiden, en energiecoaches en -fixers werven, screenen en begeleiden. De 3,5 miljoen is bedoeld om centraal kennis te werven en verspreiden waarmee gemeentes en aanbieders makkelijker aan de slag kunnen.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD en BBB

Artikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

12 (Stoffer) over middelen voor subsidieondersteuning verduurzaming midden- en kleinbedrijf

De indiener stelt voor om ook in 2023 middelen ter beschikking te stellen voor subsidieondersteuning verduurzaming mkb. De regeling is bedoeld voor subsidiëring van energieadvies bij mkb-bedrijven die niet onder de wettelijke energiebesparingsplicht vallen. Juist in deze tijd met hoge energierekeningen draagt ondersteuning bij energieadvies bij aan het verlagen van de energiekosten en verduurzaming van de bedrijfsvoering. Voor 2022 is 24 miljoen euro uitgetrokken voor de subsidieregeling. Halverwege het jaar is de regeling tijdelijk gesloten in verband met signalen over oneigenlijk gebruik van de regeling. De bedoeling is dat de regeling nog dit jaar weer opengesteld zal worden. Gelet op de hoge energiekosten zal de belangstelling naar verwachting groot zijn. Om te voorkomen dat volgend jaar de subsidiepot leeg is, stelt de indiener voor om ook volgend jaar voldoende budget uit te trekken voor de genoemde regeling. Het biedt ook ruimte om de regeling zo nodig te verbreden. De extra uitgaven worden gedekt door een extra onttrekking aan de begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie.

Ingetrokken.